

Titel	Amelie Van Esbeen, de 93-jarige die nú wou sterven. Wat nu, één jaar na haar dood?
Auteur	Marc Cosyns
Boekinfo	Uitgeverij UGA - ISBN 9789089771544
Verschijningsdatum	2010
Recensent	Lut Van Hecke

Weet u nog wie Amelie Van Esbeen was? De 93-jarige vrouw kwam in maart 2009 volop in het nieuws. Na een mislukte zelfmoordpoging ging zij in hongerstaking, omdat er niet werd ingegaan op haar verzoek om euthanasie. In samenspraak met de familie en vooral met haar kleinzoon Danny werden de media ingeschakeld.

Marc Cosyns, de arts die toen bemiddelde, schreef er een boek over: *Amelie Van Esbeen, de 93-jarige die nú wou sterven. Wat nu, één jaar na haar dood?*

Sinds 2002 kent België drie wetten die handelen over euthanasie, over patiëntenrechten en over palliatieve zorg. Blijkt dat deze wetten niet duidelijk zijn en dat er verschillende interpretaties aan worden gegeven.

Marc Cosyns wil met dit boek 'onjuistheden ontcrachten, verwarring uit de wereld helpen en (hoopt) dat Amelie een plaats krijgt in de geschiedenis van België in het kader van wetgevingen over patiëntenrechten, euthanasie en de zorg voor een stervensbegeleiding die leidt tot een goede dood.'

Het boekje is een kleine hulde aan de vastberaden dame die heel duidelijk te kennen gaf wat ze wou: op een serene en waardige manier sterven.

Marc Cosyns laat kleinzoon Danny uitgebreid aan het woord. Danny vertelt hoe hijzelf en de naaste familie samen met Amelie die periode hebben beleefd, en hoe hij er nu, een jaar later, tegen aankijkt.

Toen Amelie in hongerstaking ging en later ook het drinken stopzette, kon Danny het niet langer aanzien dat zijn oma op zo'n manier zou moeten sterven. Hij stelde haar voor om de media in te schakelen. Amelie ging onmiddellijk akkoord en heeft de volgende dagen, onvermoeibaar, zich uitgebreid laten interviewen. Ze wou dat haar vraag om te mogen sterven bekend werd en ook dat 'als het mij niet meer helpt, dan helpt het anderen misschien wel.'

Amelie heeft uiteindelijk gekregen wat ze wou. Ze heeft in schoonheid afscheid kunnen nemen. Nu, een jaar later zegt Danny nog meer het gevoel te hebben dat het goed was dat het

voor zijn oma mogelijk werd gemaakt: “Ze heeft mooi naar het afscheid toe geleefd, heeft zich nog van lekker eten laten bedienen, kon weer grapjes maken, met de familie werden verhalen opgerakeld en de verzorgenden voelden zich weer op hun gemak. Ik weet dat we voor haar iets goeds gedaan hebben, en dat is een grote troost.”

En nu, één jaar later? Is er door Amelie iets veranderd?

Marc Cosyns: ‘In de wetgeving is niets veranderd, wel in de omgang ermee. De wet wordt niet eenduidig geïnterpreteerd. Om in aanmerking te komen voor euthanasie, moet er sprake zijn van een ondraaglijk lijden ten gevolge van een medisch uitzichtloze situatie. Maar wat is dat? De situatie van waaruit Amelie haar vraag om euthanasie stelde, voldoet aan de wet: zij leed aan een combinatie van ouderdomsziekten (polypathologie) met ongeneeslijk, onomkeerbaar en ondraaglijk lijden. Toch voelen vele artsen zich onwennig bij een dergelijke situatie; ze willen wel helpen maar willen geen handeling stellen die niet echt wettelijk zou zijn.

Amelie heeft het debat vooruit geholpen: door haar authenticiteit is er iets veranderd in de hoofden van de zorgverleners en van de mensen in het algemeen. Zowel artsen als verzorgenden leren met vallen en opstaan beter omgaan met vragen van patiënten.’

Voor Marc Cosyns is palliatieve zorg niet tegengesteld aan euthanasie: “Palliatieve zorg is de gezamenlijke zorg van alle betrokken zorgverleners vóór, tijdens en na welke levenseindebeslissing een patiënt ook kiest, waarin alle levenseindebeslissingen besproken kunnen worden.”

Zowel Danny als Dr. Marc Cosyns wijzen op het belang van een vroegtijdige zorgplanning en pleiten voor het verderzetten van het debat rond levenseindezorg.

Misschien is dit wel het belangrijkste wat we nu nog van Amelie kunnen leren, namelijk dat het ons aller verantwoordelijkheid is om het debat aan te gaan, om levenseindezorg en euthanasie uit de taboesfeer te halen, om ons zorgvuldig te informeren en er vroegtijdig over te spreken, want ‘ook de dood hoort bij de oogst van een intens leven (John Leighton in: Bas Heijne ‘Tafelgesprekken’).

Marc Cosyns: “Er de ogen voor sluiten is dé reden waarom mensen een goede dood ontzegd wordt.’

Of zoals Danny het in dit meer dan lezenswaardige boekje zegt: “Het is belangrijk voor wie ermee geconfronteerd wordt, maar ja, dat is dus iedereen.’